

Sagsnr.
2023 - 762

Doknr.
764817

Dato
26-10-2023

Notat til Folketingets Europaudvalg og Folketingets Boligudvalg om afgivelse af indlæg i den præjudicielle sag ved EU-Domstolen C-417/23, Slagelse Almennyttige Boligselskab m.fl.

1. Indledning

Østre Landsret har i den ovennævnte sag ved kendelse af 30. juni 2023 i henhold til artikel 267, stk. 2, i Traktaten om Den Europæiske Unions Funktionsmåde (herefter "TEUF") forelagt to præjudicielle spørgsmål for EU-Domstolen.

Spørgsmålene handler om, hvorvidt almenboliglovens § 168 a, der pålægger almene boligorganisationer at lave udviklingsplaner for såkaldte "omdannelsesområder" (tidligere "hårde ghettoområder") er forenelig med forbuddet mod direkte og indirekte forskelsbehandling i artikel 2, stk. 2, litra a og b, i Rådets direktiv 2000/43/EF af 29. juni 2000 om gennemførelse af princippet om ligebehandling af alle uanset race eller etnisk oprindelse (herefter "direktivet om etnisk ligebehandling").

Det fremgår af almenboliglovens § 61 a, stk. 4, jf. stk. 2, at det kun er almene boligområder, hvor andelen af indvandrere og efterkommere fra ikkevestlige lande overstiger 50 pct., der kan blive kategoriseret som et omdannelsesområde. Kategoriseringen som omdannelsesområde indebærer ifølge almenboliglovens § 168 a, stk. 1, at den almene boligorganisation og kommunalbestyrelsen i fællesskab skal udarbejde en udviklingsplan, der skal have som mål inden den 1. januar 2030 at nedbringe andelen af almene familieboliger til højst 40 pct. af alle boliger i det pågældende omdannelsesområde.

Spørgsmålene er forelagt af Østre Landsret i de to verserende sagskomplekser "Mjølnerparken" og "Ringparken", der sambehandles ved EU-Domstolen i ovennævnte sag C-417/23. Både "Mjølnerparken" og "Ringparken" er kategoriseret som omdannelsesområder, og begge sagskomplekser angår nuværende eller tidligere lejere i de to områder, hvis lejemål er blevet opsagt som følge af vedtagelsen af en udviklingsplan i områderne.

Med de forelagte spørgsmål ønsker Østre Landsret svar på, om der med kriteriet "indvandrere og efterkommere fra ikkevestlige lande" sondres på grundlag af de omhandlede personers etnicitet, og i bekræftende fald om en ordning som skitseret i almenlovens §§ 61 a og 168 a udgør direkte eller indirekte forskelsbehandling i strid med direktivet om etnisk ligebehandling.

2. Regeringens interesse i sagen

EU-Domstolens besvarelse af de forelagte spørgsmål kan få betydning for muligheden for at opretholde og anvende reglerne i almenboliglovens §§ 61 a og 168 a, der pålægger de almene boligorganisationer at lave udviklingsplaner for såkaldte "omdannelsesområder".

De forelagte spørgsmål angår den særlige danske almene boligordning og Danmarks muligheder for at løse de udfordringer med parallelsamfund, der har præget mange almene boligområder siden i hvert fald 1980'erne, hvor skiftende regeringer har konstateret, at der i nogle almene boligområder er væsentlige udfordringer med dannelsen af parallelsamfund. I disse boligområder bor der en uforholdsmæssigt stor andel af personer, der er indvandret – eller hvis forældre er indvandret – fra ikke-vestlige lande. Når der samtidig er tale om store boligområder med en høj andel beboere uden for arbejdsmarkedet, et lavt uddannelses- og indkomstniveau samt mange dømt sammenlignet med resten af samfundet, skaber det udfordringer for integrationen i Danmark.

Reglerne i almenboliglovens §§ 61 a og 168 a har til formål at løse disse udfordringer.

Regeringen mener ikke, at de omtvistede regler er i strid med forbuddet mod direkte og indirekte forskelsbehandling i artikel 2, stk. 2, litra a og b, i direktivet om etnisk ligebehandling.

Regeringen mener for det første ikke, at der med kriteriet i almenboliglovens § 61 a, stk. 2, om andelen "indvandrere og efterkommere fra ikkevestlige lande" sondres mellem personer på grundlag af deres etniske oprindelse. Reglen kan derfor ikke indebære direkte forskelsbehandling på grund af etnisk oprindelse i medfør af direktivets artikel 2, stk. 2, litra a.

Det følger af Domstolens praksis, at begrebet etnisk oprindelse bygger på den opfattelse, at samfundsgrupper bl.a. kendetegnes ved indbyrdes at have samme nationalitet, religiøse overbevisning, sprog, kulturelle baggrund, traditioner og levested, jf. sag C-83/14, CHEZ, EU:C:2015:480, præmis 46. Domstolen har videre udtalt, at en persons fødeland ikke i sig selv kan være afgørende for fastlæggelsen af en persons etniske oprindelse, jf. sag C-668/15, Jyske Finans, EU:C:2017:278, præmis 18. Etnisk oprindelse kan således ikke afgøres alene på grundlag af ét kriterium, men bør derimod baseres på en vifte af elementer, hvoraf visse har objektiv karakter og andre subjektiv karakter, jf. dommens præmis 19.

Kategorien "indvandrere og efterkommere fra ikkevestlige lande" i almenboliglovens § 61 a, stk. 2, er lånt fra Danmarks Statistik, der har udviklet den til statistiske formål. Her defineres indvandrere og efterkommere på baggrund af fødested og statsborgerskab. Som vestlige lande omfattes EU-landene og herudover Andorra, Island, Liechtenstein, Monaco, Norge, San Marino, Schweiz, Storbritannien, Vatikanstaten, Canada, USA, Australien og New Zealand. Alle øvrige lande er ikkevestlige lande.

Vurderingen af, om en person tilhører kategorien "indvandrere og efterkommere fra ikkevestlige lande", foretages dermed udelukkende på baggrund af personens fødested og personens forældres fødested og statsborgerskab.

Kategorien omfatter mere end halvdelen af jordens befolkning. Denne brede kreds af personer har *ingen fællestræk* for så vidt angår nationalitet, sprog, kulturel baggrund, traditioner og levested, eller fælles skikke, overbevisninger, traditioner og egenskaber, der stammer fra en fælles eller formodet fælles fortid.

Regeringen mener derfor ikke, at der er en direkte og uløselig forbindelse mellem kategorien "indvandrere og efterkommere fra ikkevestlige lande" i almenboliglovens § 61 a, stk. 2, og begrebet "etnisk oprindelse" således som dette skal forstås i direktivet om etnisk ligebehandling.

Regeringen er, for det andet, af den opfattelse, at almenboliglovens §§ 61 a og 168 a ikke indebærer indirekte forskelsbehandling i medfør af direktivet om etnisk ligebehandling. Navnlig mener regeringen ikke, at der er grundlag for at sige, at almenboliglovens §§ 61 a og 168 a stiller bestemte etniske oprindelser særlig ufordelagtigt.

Hertil kommer, at reglerne i almenboliglovens §§ 61 a og 168 a er begrundet i *objektive hensyn* og *proportionale*.

På den baggrund vil regeringen afgive indlæg i sagen, hvori der argumenteres i overensstemmelse med det ovenfor anførte.